REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 38. Braşov, Vinerĭ 18 Februarie (2 Martie). 1900.

Cronje, eroul învins al Burilor.

Tragicul capitulaţiunei lui Cronje, a căruia vitejiă este admirată aḑi de lumea întrégă, are ceva grandios, impuitor. Impresurat de oştirea înḑecit mai numĕrósă englesă, generalul Cronje s'a luptat nu numai ca un leu, ci ca un adevĕrat gigant din vechile basme. Timp de douĕ-spre-ḑece ḑile întregĭ s'a luptat el cu céta lui vitejéscă, respingênd atacurile din ce în ce mai vehemente ale duşmanului, espus fiind dimpreună cu oştirea sa cea mică şi cu femeile şi cu copii, ce se aflau în tabĕra ei, focului omorîtor, ce-l revĕrsau asupra acestei tabere tunurile englese.

Astfel încordând tóte forţele fisice şi intelectuale până la estrem, eroicul comandant al Burilor a sperat până în momentul din urmă, că-i va veni un ajutor, care sĕ-l scape dimpreună cu ai sĕi din situaţiunea desperată, în care se afla. Comandantul oştirilor englese, mareşalul Roberts, a provocat de repeţite-orĭ pe Cronje sĕ depună armele; a oferit femeilor şi copiilor din tabĕra Burilor scutul sĕu, ca sĕ pótă eşi de acolo, dér nimic n'a putut îndemna pe Cronje sĕ se supună şi sĕ capituleze, până-ce mai putea sĕ resiste şi mai avea speranţă de a primi vre-un ajutor. In cele din urmă vĕḑênd, că puterile bravilor sĕi s'au sleit, că s'au sleit şi provisiunile şi muniţiunea lor, şi înţelegênd, că detaşamentul de Burĭ din Transvaal, ce i-l'a trimis generalul Joubert ca întărire, a fost respins de oştirea englesă, mişcat, în fine, de suferinţele femeilor şi ale copiilor, ce se aflau sub pază lui, generalul Cronje — care şi-a făcut datoria până la cea din urmă consecenţă — n'a avut sĕ mai alégă, ci s'a vĕḑut silit a capitula.

Cronje a capitulat ca un adevĕrat erou, mare şi în căderea sa, a capitulat necondiţionat, cum a cerut dela început mareşalul Roberts. Atitudinea eroică a generalului bur, este admirată chiar de inimicii sĕi. „Asupra lui Cronje“ scrie una din foile englese cele mai înverşunate contra Burilor, „nu cade nicĭ o umbră pentru-că s'a predat, deóre-ce trupele englese erau în numĕr covîrşitor. Nimenĭ nu mai póte astăḑi denega lui Cronje şi trupelor sale încunjurate stima sa pentru admirabila vitejiă“. Ér un Irlandes a esclamat ironic în camera comunelor: „trei mii de Burĭ au fost făcuţĭ prisonierĭ de patru;ḑecĭ de mii de Englesĭ. Ce victoriă gloriósă!“

Orĭ cum, dér acésta victoriă este primul succes însemnat al Englesilor în decursul acestui nenorocit rĕsboiŭ, care durézā deja de aprópe cincĭ lunĭ şi care a dus până acum numai mórte şi peire în şirurile combatanţilor marelui imperiu britanic, de ale căror cadavre a fost literalmente presărat întreg câmpul de rĕsboiŭ de-alungul şi dealatul Africei de sud.

Bucuria în capitala Angliei pentru acéstă victoriă a lordului Roberts, este firéscă şi ea linguşesce cu atât mai mult orgoliul naţional engles, cu cât capitularea lui Cronje s'a întêmplat tocmai în ḑiua aniversară a desastrului Englesilor dela Majuba (27 Februarie 1881) în urma căruia Burii transvaalienĭ şĭ-an fost recâştigat independenţa sub suzeranitatea englesă.

Prin capitularea lui Cronje este paralisată aşa ḑicênd armata republicei Oranje şi Englesii nu vor mai da, póte, de marĭ piedecĭ în acest stat. Dér Burii din Transvaal stau încă în picióre, neînvinşĭ şi se asigură, că vestitul lor general Joubert dispune încă de şése-ḑecĭ de mii ómenĭ. El ţine încă în lanţul sĕu de fier Ladysmith-ul şi nu e de loc sigur, că acesta nu va cădé încă în mânile Burilor. De aci încolo Englesii vor avé sĕ întêmpine cele mai marĭ greutăţĭ, aflându-se în ţéra inimică, unde după cum s'a dovedit, vor întêlnì la fiă-care pas cea mai desperată resistenţă.

Se ridică vocĭ din tóte părţile, carĭ sfătuesc pe Englesĭ de a-se împăca cu acest popor brav şi eroic şi de-a nu voi sĕ nimicéscă esistenţa lui; vocĭ, carĭ aştéptă, ca Anglia sĕ întindă mâna de pace şi sĕ încheie acest rĕsboiŭ, care numai stimă şi simpatii nu i-a adus din nicĭ o parte.

E puţină speranţă însĕ, că cei ce au pus la cale acest rĕsboiŭ, şi carĭ predomină aḑi situaţiunea în Anglia, vor asculta de acele sfaturĭ. Din contră, după vocile organelor lor, ei nu vor considera prestigiul Angliei restabilit, până-ce nu vor fi nimicite cele douĕ republice sudafricane.

Nu este nicĭ-decum scris, că planurile rĕsboinicilor fii ai lui Albion se vor realisa aşa uşor. Transvaalul, care are un teren favorabil de apĕrare, va pregăti încă mórtea a ḑecĭ de mii de soldaţĭ englesĭ, căcĭ capitularea lui Cronje, după cum se pronunţă toţĭ militariĭ competenţĭ, este a-se considera numai ca un episod puţin însĕmnat în decursul acestui rĕsboiŭ sângeros.

Continuând dér rĕsboiul, Anglia îşĭ va crea din nou cea mai grea situaţiă, riscând de-a fi surprinsă de neaşteptate complicaţiunĭ pe vastul teritoriu al coloniilor sale din tótă lumea. Căcĭ orĭ şi cum, acest rĕsboiŭ, în care un mic popor de trei sute de mii de suflete înfruntă cu bărbăţiă colosalul imperiu, i a sguduit mult prestigiul pretutindenĭ.

Szell şi majoritatea.

In pressa maghiară de tóte nuanţele — afară dór de câte-va ḑiare, carĭ stau mai aprópe de capul guvernului, — se discută cu adevĕrată pasiune asupra raporturilor dintre ministru-preşedinte Szell şi majoritatea guvernamentală.

Adversarii lui Szell din partidul dela putere — şi nu sunt puţinĭ la numĕr — au început de mult sĕ se pună pe lucru. Ei formézā garda lui Tisza-Banffy, care mişcă tóte pietrile, ca sĕ-şĭ recâştige predominaţiunea în partid şi sĕ esercite în parlament influenţa lor de odinióră. Grupul Tisza-Banffy se şi pregătesce din greu, ca la viitórele alegerĭ — carĭ după unii s'ar face între lunile August şi Octomvre anul curent — sĕ câştige mandate cât mai multe pentru ómenii lor.

Intre „vechii“ şi „noii“ liberalĭ esistă afară de acésta certe şi neînţelegerĭ, de-ocamdată latente, cu privire la câte-va fotolii ministeriale. Lupta ascunsă se dedea la început numai în jurul portofoliului internelor. „Vechii“ liberalĭ (tiszaiştii) pretindeau, că acest portofoliu trebue sĕ fiă dat grofului *Tisza* Pista, pe când „noii“ liberalĭ (szelliştii) susţineau, că ministru de interne numai *Horanszky* póte fi, căcĭ pe calea acésta s'ar puté recompensa serviciile aduse de apponyiştĭ prin fusiune. Mult timp a durat cérta acésta ascunsă, dér ea nu s'a resolvat până acum într'un fel, ba se pare, că până la nouele alegerĭ nicĭ nu se va resolva şi Col. Szell va ţinė încă multă vreme şi portofoliul internelor.

Acum se face érăşĭ mult sgomot în jurul portofoliului ministrului cultelor. Actualul ministru de culte *Wlassics* e încă tot în vacanţă la Meran şi se şoptesce pe sub mână, că el nicĭ nu se va mai reîntórce ca ministru; ba unii asigură chiar de pe acum, că locul lui îl va ocupa *Horanszky*, care căḑênd din combinaţia la interne, trebue totuşĭ sĕ fiă *avansat* la alt loc, pentru-ca d-l Szell sĕ-şĭ asigure sprijinul mai departe al apponyiştilor. Apoi mai este încă un portofoliu „dificultat“,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Portul perucilor şi barbierii la Romanĭ.

Comunicare făcută în şedinţa Academiei Române, de **Ioan Kalinderu.**

I.

In şedinţa dela 4 Februarie curent d-l Ioan Kalinderu, membru al Academei, a întreţinut auditorul cu lectura, ce-a făcut asupra perucilor şi esercitarea meseriei bărbierilor, subiect atins numai în treacĕt în sesiunea generală trecută, când a vorbit pe larg despre portul coafurei şi barbei la Romanĭ. Cu acea ocasiune arătase importanţa istorică, timpul de când datézā obiceiul de a tăia pĕrul şi barba, despre briciŭ, fórfecĭ şi consacrarea pĕrului ḑeilor; apoi ajutat de numĕróse stampe, artistic esecutate de pe monedĭ vechĭ, medalii, busturĭ etc., ni-a înfăţişat portul barbei şi pĕrului a primilor Cesarĭ Romanĭ până la împărţirea imperiului sub Valentinian şi Valens; asemenea coafura femeiéscă cu varietăţile ei escentrice şi termină arătând influenţa bine-făcĕtóre a creştinismului, ce se resumă în îndemnul dat ómenilor de a evita deşertăciunile vieţei, găsind satisfacţia în facerea de bine, milă pentru cei nevoioşĭ şi rĕmânênd statornicĭ ideilor de credinţă şi modestiă.

Cu aceeaşĭ espunere limpede, spirituală şi instruită, d. Kalenderu ne face — scrie „Constituţionalul“ — sĕ privim acum alt tablou al vieţei intime a Romanilor, abordând în detaliŭ portul perucilor şi eserciţiul meseriei bărbierilor. Intrebuinţarea perucilor, ḑice d-sa, este un vechiŭ obiceiŭ, ce găsim nu numai la Romanĭ, dér şi la celelalte popóre din anticitate. Scopul era une-orĭ a satisface cochetăria şi modele, mai cu deosebire în epoca, când coafura se purta piramidală, alte-orĭ pentru a acoperi accidentele capilare, causate de diferitele boielĭ, cu care se da pe cap şi în fine când tradiţiunea cerea, ca pĕrul natural sĕ fiă jertfit, în care cas se indica ca cel mai bun mijloc portul perucei, confecţionată din pĕr strĕin. Acéstă falsă podóbă avea numirĭ diferite: galeria, galericulum, corymbium, cappilamentum, coliendarum. Moda cerea, ca perucile sĕ fiă blonde şi curentul era aşa mare, încât femeile brunete, neisbutind adese-orĭ a da pĕrului lor natural acéstă colóre auriă, îşĭ tundeau pĕrul, ba îl şi rădeau, găsind satisfacţiunea sufletéscă de a-şĭ fi pus peruca blondă pe cap. Aşa cerea moda!

Marţial pomenesce de Galla, care a usat de acest mijloc, ér Properţiu rîde cu fineţe de femeile, carĭ pórtă cu atâta mândriă pĕrul cumpĕrat, cu care îşĭ împodobesc craniul! Dér abusul merge aşa de departe, încât chiar capetele statuelor sunt espuse acestui capriciu al timpului. Sculptorii artiştĭ esecută minunat perucĭ în marmură, ce matrónele le puneau pe capetele busturilor lor, când înfăţişându-se cu pĕrul negru, când blond... după cum cerea moda!

Pentru cei mai cunoscĕtorĭ, era greu chiar de a recunósce şi precisa de când datézā statua, aşa că vîrsta acelei femei trebuia dedusă după modă. Aşa vedem bustul Lucilei dela Capitoliu, a careia perucă de marmoră négră este mobilă şi demontabilă. In grădina dela Potsdam statua Iuliei Mammea, mama lui Alesandru Sever, şi altele asemenea în museul Pio Clementino din Roma.

In privinţa esistenţei perucilor la anticĭ, pe care câte-va persóne au încercat a le nega, d. Kalinderu ḑice, că atât istoria, cât şi poesia, tradiţiunea, monumentele vechĭ protestézā contra acelei părerĭ şi ne citézā pe scriitorĭ modernĭ ca Legendre, d. de Guerle, în lucrarea sa „*Elogiul perucilor*“, Ménage în *Dicţionaire étimologique*, ca şi Saint Foix, carĭ toţĭ dovedesc, că Grecii şi Romanii au făcut us, ba chiar abus de acest accesoriu de toaletă, ca ceva bine venit în ajutorul farmecelor firescĭ pentru sexul doritor de a place. Academicianul ne înfăţişézā scene din viaţa Fenicienilor, ale căror femei jertfeau pĕrul lor Venerei din Tyr, Ergatto; la Asirienĭ, unde tăierea pĕrului se impunea tinerilor de ambele sexe, spre a se puté căsĕtori — decĭ nuntă cu perucĭ! Chiar Grecii, carĭ ţineau mult la podóba naturală a capului lor, imitară pe Fenicienĭ şi scenele din „Ajax furios“ a lui Sofocle, ca şi din „Electra“ ne schiţézā solemnitatea, cu care se făceau asemenea jertfe. Doliul impunea de asemenea tăerea pĕrului, cum vedem în „Oreste“ a lui Euripide, când corul cânta: „Ĕtă Tindar, acel spartan, împovărat de anĭ, care se apropiă, îmbrăcat cu haine negre, cu capul ras, sub povara durerei în care l'a afundat fiică-sa!“ Perşii, pentru a-şĭ

acela al ministrului de justiţiă *Plosz*, la care ar rîvni „sfinxul“ *Szilagyi.*

Despre Szilagyi se ḑice, că — minunea minunilor! — l'ar voi chiar tiszaiştii. Motivul ar fi, că Szilagyi, om cu aspiraţiunĭ, aḑĭ mâne nu s'ar mulţumi cu fotoliul dela justiţiă, ci ar vré sĕ se urce mai sus: chiar la ministru-preşedinte. Tiszaiştii contézä pe calea acésta la o desbinare şi mai accentuată în sînul partidului, ba speră, că frumos frumuşel vor trage pe Szilagyi în partea lor, şi atuncĭ va fi pace: Szell va cădé.

Vorba e însĕ, că atâta minte are şi Szell, ca sĕ vadă aţa albă, cu care e cusut acest complot. Din causa acésta el şi încunjură cu mare diplomaţiă un conflict cu Szilagyi şi ómenii lui, pe carĭ însĕ, décă nu i-ar puté disciplina altfel, le va închide la timp gura cu vorba, că Szilagyi e *persona ingratissima* la curte.

Orĭ cum ar fi însĕ, un lucru ese lămurit la ivélă: ḑilele de pace şi linişte ale lui Szell au trecut deja. Cu vorbe dulcĭ şi cu promisiunĭ, el a sciut sĕ ţină timp de un an la un loc pe „vechii“ şi „noii“ membri ai partidului, adecă pe aşa numitul „populus Banffyanus“, pe gentry-ii lui Apponyi, pe mercantilĭ şi agrarĭ şi tóte nuanţele din tabĕra guvernamentală. Acum însĕ toţĭ din tóte părţile se ridică cu pretensiunĭ, şi cei ce pană acum păreau a fi mai neutri încă încep sĕ se misce şi sĕ se alăture care unde crede, că va ajunge la os de ros.

In astfel de împrejurărĭ d-lui Szell îi va fi fórte greu a susţiné neatinsă solidaritatea majorităţii guvernamentale. Totul apare ca un „rebus“ fórte cu anevoie de deslegat pentru d-l Szell.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Cum a capitulat Cronje.

Alaltăerĭ séra la 8 óre ministeriul de rĕsboiŭ din Londra a publicat o telegramă dată în aceeaşĭ ḑi la amédḑĭ de către lord *Roberts* în *Paardeberg* asupra circumstanţelor în care a capitulat eroicul general *Cronje*, care timp de 8 ḑile s'a luptat şi a resistat cu 3000 de vitejĭ în contra a 56.000 de Englesĭ. Étă telegrama lui Roberts:

„Secţia mea însărcinată cu aflarea de scirĭ, mi-a câştigat informaţia sigură, că trupele lui Cronje şi-au perdut curagiul, că soldaţii sunt fórte indispuşĭ şi că între conducĕtorĭ s'au declarat neînţelegerĭ. Indisposiţia lor o potenţa şi aceea, că se dedară cu speranţa, că trupele, ce le-au venit în ajutor, îi vor scóte din situaţia primejdiósă. Speranţa acésta li-s'a nimicit cât ce au dat de veste, că regimentele englese au respins trupele trimise în ajutor.

„După tóte acestea am decis sĕ esercit o nouă presiune asupra inimicului: Ne apropiam tot mai mult de el şi tot-odată am dispus, ca artileria sĕ deschidă asupra lagĕrului Burilor un foc mai violent... Aḑĭ diminéţă la 3 óre o parte a regimentului din Canada, mai departe o trupă de pionirĭ, şi o companiă a highlanderilor s'a apropiat 600 de paşĭ de şanţurile inimicului, aşa că numai 80 de paşĭ ne despărţiau de el. Soldaţii noştri s'au şănţuit şi s'au ţinut în posiţia acésta până diminéţa, relativ cu pierderĭ bagatele. Aşa se vede, că înaintarea acésta succésă a copt şi mai mult momentul crisei. Burii au trebuit sĕ recunóscă, că acum nu se mai pot susţine şi aḑĭ des de diminéţă a venit la noi un parlamentar sub scutul unui stég alb şi a dat anteposturilor nóstre o scrisóre a lui Cronje. *Cronje* declara în scrisórea acésta, că *se predă necondiţionat.* La acésta eu i-am dat de scire, că trebue sĕ vină personal în lagĕrul nostru şi că tóte trupele lui, nearmate, se-şĭ părăsécă posiţiunile.

„*Cronje* a venit la mine în persónă la 7 óre şi am început a negocia despre capitulare. In decursul convorbirii Cronje m'a rugat sĕ tratez amical cu el şi sĕ-l împărtăşesc de plăcerea, de-a avé în captivitate alăturĭ de el pe soţia sa, pe nepoţĭ, pe secretarul sĕu privat, pe adjutantul sĕu şi pe servitorĭ. L'am liniştit pe Cronje şi i-am promis, că-i voiŭ împlini tóte dorinţele. I-am împărtăşit mai departe, că-i voiŭ pune la disposiţiă ómenĭ, carĭ pe drum sĕ-l trateze cu cinstea cuvenită.

„Incă aḑĭ după amiadḑĭ Cronje va pleca la Capstadt însoţit de generalul *Prettyman.* Trupa englesă bură încă voiŭ trimite-o deja aḑĭ la Modder-River, de unde în micĭ grupe se va transporta la Capstadt.“

Intr'o telegramă de mai târḑiu Roberts anunţă, că numĕrul captivilor burĭ e de aprópe 4000, dintre carĭ 1150 oranjenĭ, ceilalţĭ toţĭ transvaalienĭ. Intre ofiţerĭ prinşĭ sunt, afară de Cronje, colonelul *Wolneerand*, apoi alţĭ doi colonelĭ, patru sub-colonelĭ, doispreḑece majorĭ şi un comisar de tabĕră. Toţĭ acestia sunt transvaalienĭ; este între ei şi un scandinav. Au mai căḑut în captivitate 14 ofiţerĭ oranjenĭ, între carĭ comandantul de artileriă *Albrecht.*“

Dr. Leyds despre situaţiune.

Agentul transvaalian *Dr. Leyds* din Bruxella declară — spune o telegramă din capitala Belgiei — că adevĕratul rĕsboiŭ urméză numai acum. Burii sunt decişĭ a continua rĕsboiul până la cuţit. Situaţia este aḑĭ următórea: Probabil, că fără a întêmpina resistenţă mare Roberts va ajunge la Bloemfontein. După-ce Burilor nu li-au succes a ţiné pe Englesĭ departe de capitala statului Oranje, tóte nisuinţele lor se vor îndrepta spre un alt punct, unde resistenţa sĕ aibă succes. *Joubert* îşĭ va concentra trupele de-alungul rîului Val, unde sunt deja acum fórte bine întăriţĭ. Burii au pierdut 3000 de ómenĭ, dér n'au fost serios bătuţĭ.

Bucuriă copilărescă.

Faptul, în sine aprópe ridicol, că 56,000 de Englesĭ au pus mâna pe cei 3000 ai lui Cronje, a produs la Londra o adevĕrată bucuriă indescriptibilă. Flegmaticii Englesĭ au fost ca şi electrisaţĭ. Bĕtrânĭ şi tinerĭ nu mai sciau cum sĕ dea espresiune bucuriei, în care se legănau. Telegrama lui Roberts a sosit în capitala englesă Marţĭ la óra 11 a. m., şi deja la amiadḑĭ întreg oraşul era plin cu scirea sensaţională, ba unele ḑiare o publicaseră în ediţiă separată cu litere cât pumnul. Ca şi când ar fi o sĕrbătóre naţională, aşa umblau ómenii în sus şi în jos pe strade. La punctele mai principale se adunaseră grupurĭ marĭ de popor, necunoscuţii îşĭ strîngeau mânile şi se sărutau poftindu-şĭ noroc şi urându-şĭ fericire. Prin mijlocul stradelor se auḑiau cuvêntând oratorĭ popularĭ, îndumneḑeind pe regina, pe Roberts şi pe Chamberlain. Acumulaţia cea mai mare era la *Maison house* şi înaintea ministerului de esterne. Aicĭ mii de ómenĭ aşteptau apariţia funcţionarului, care sĕ vestéscă oficios scirea. Funcţionarul nicĭ nu aşteptă mult. Cu faţa strălucind de bucuriă păşi el în hala oficiului vestind, că Cronje s'a predat. Publicul îl rĕsplăti cu un *cheer* teribil. Miile de ómenĭ năvăliră apoi la stradă, ca sĕ împărtăşéscă la ai lor scirea îmbucurătóre. La *Maison house* s'au petrecut scene agitate. Acolo însu-şĭ vice-primarul a lipit pe pórtă copia telegramei. In câte-va minute abia, multe mii de ómenĭ se adunară înaintea primăriei şi funcţionarul ceti cu glas tare depeşa, şi fiind-că lumea voia s'o audă din nou şi repeţit, funcţionarul o cetia într'una, punêndu-şĭ la probă întrégă forţa plămânilor.

SCIRILE ḐILEI.

— 17 Februare v.

D-l T. Maiorescu şi-a serbat alaltăerĭ a 60-a aniversare a nascerei sale. Cu acéstă ocasiune colaboratorii revistei „*Convorbirĭ Literare*“ s'au presentat în corpore la d-l Maiorescu, pentru a-l felicita. D-l P. *Missir*, în numele colaboratorilor „*Convorbirilor Literare*“ a presentat d-lui Maiorescu un mare volum, conţinênd scrierĭ de-ale tuturor celor carĭ, direct séu indirect, s'au resimţit de influenţa magistrului critic. Volumul, fórte elegant tipărit, legat în piele, de un aspect sobru, pórtă inscripţiunea: „*Lui Titu Maiorescu, Omagiu, 15 Februarie 1900*“. S'au remarcat în asistenţă d-nii Iacob Negruţi, Petru Missir, D. Onciul, I. Bogdan, M. Sĕulescu, D. Evolceanu, Bungeţeanu, N. Basilescu, D. Dragomirescu, Fr. Robin, I. S. Floru, St. Orăşanu, C. Litzică, D. Nădejde, D. N. Burghele, Borgovanu, Manliu, Dulfu şi alţii.

A patra prelegere economică arangiată din partea Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului, s'a ţinut Dumineca trecută în Selişte. A vorbit d-l D. *Comşa* despre întrebuinţarea pómelor, recomandând întrebuinţarea pómelor în stare uscată şi arătând, că uscarea se póte face mult mai cu folos la cuptóre anume făcute pentru acest scop, aflându-se şi la Selişte un asemenea cuptor. D-l notar pens. St. *Milea*, ca un vechiŭ şi espert cultivator de pomĭ, încă a dat multe poveţe preţióse. Viitórea prelegere o va ţiné Dumінecă d-l R. Simu, vorbind despre stupărit.

„Societatea culturală a Românilor din Mercheaşa, domiciliaţĭ în Bucurescĭ“, societate înfiinţată de curênd, la 13 Febr. a dat o petrecere poporală în sala „Dacia“ pentru înmulţirea fondurilor sale. Despre decursul ei ni-se scrie: Petrecerea a fost bine cercetată şi cu multă animaţiă, ca tóte petrecerile ţĕranilor noştri, carĭ în joc uită tot amarul vieţii. Venitul curat e aprópe 500 francĭ. Publicul a făcut frumóse ovaţii presidentului şi comitetului, ce a întrat în sală în sunetul musicei militare, cântând „Deşteptă-te Române“. Cinste bravilor românĭ, carĭ pricep spiritul timpului, ca prin puterĭ unite sĕ lucreze pentru ajutorul fraţilor de acasă! — *L. R.*

Logodnă. Anunţăm cu plăcere, că d-l *Nicolae P. Dima*, comerciant în Ploiescĭ, fiiul d-lui profesor gimnasial Panteleimon Dima din Braşov, s'a logodit cu d-ra *Helene I. Safrano.* — Urăm fericire tinerilor logodnicĭ!

Pentru Burĭ. O mulţime ostilă Englesilor s'a strîns în faţa consulatului britanic din Chicago, şi aclamând pe Burĭ, striga: „Joi drapelul englezesc!“ O plóiă de pietri, de bastóne şi de bulgărĭ de zăpadă căḑu asupra consulatului. Intr'un târḑiu poliţia isbuti sĕ risipéscă mulţimea. — Vaporul frances „Gironda“ a sosit la Lourenço-Marquez, cu 150 de pasagerĭ de diferite naţionalităţĭ, pentru Transvaal. Printre ei sunt şi opt spre-ḑece Muntenegrenĭ în costum naţional, precum şi un mare numĕr de ataşaţĭ militarĭ strĕinĭ.

Oprirea colportagiului. Ministrul unguresc de comerciŭ a aprobat regulamentul oraşului Poprad, din Ungaria, prin care se interḑice comerciul de colportagiu pe teritoriul acelui oraş.

Un Ungur căḑut în rĕsboiul din Africa. „Reichswehr“ publică scirea, că tînĕrul maghiar *Barna* Antal din Budapesta a plecat în luna lui Noemvre a. tr. la Londra cu dorinţa sĕ fiă înrolat în armată şi împreună cu trupele englese sĕ plece în Africa-sudică. Se scie însĕ, că în armata englesă numai supuşĭ de-ai reginei Angliei pot întra în armată şi astfel pe Barna l'a costat multă ostenélă până a putut sĕ-şĭ ajungă scopul. S'a dus în fine în rĕsboiŭ, dér nu i-a fost de-a bună, căcĭ în lupta dela Spionskop a

---

arăta întristarea, spune Erodot, rădeau nu numai capul, dér au tuns chiar pĕrul tuturor cailor.

Mai departe d. Kalinderu vorbesce cum acest obiceiŭ de-a purta peruce s'a întins până la lumea templelor, descriindu-ne pe preoţii Dianei, ce aveau peruce cu pĕrul sbârlit, pe preoţii bunei ḑeiţe Cibela, carĭ considerau ca un talisman acul întrebuinţat la coafura acestei ḑeiţe determinând mai târḑiu pe Serviu a face din acéstă statue chezăşia gloriei şi duratei imperiului roman. Adaugă apoi curiositatea lui Mausol, Regele Cariei, soţul frumósei Artemisa, porunca ce a dat de a se tunde toţĭ supusiĭ sĕi, ér pe de altă parte a cumpĕrat tot pĕrul dela popórele vecine, punênd apoi bir mare pe perucĭ, spre a umple golurile visteriei sale!

La Romanĭ perucele, devenind o adevĕrată epidemiă pe la sfêrşitul Republicei, scriitorii de talent ca Ovidiu, Properţiu, Tibul, inspiraţĭ de perucile iubitelor lor, au dat la lumină versurĭ eşite din fundul inimei, armoniόse, une-orĭ cu o duioşiă mişcătóre, alte-orĭ pline de sarcasm şi icĭ pe colo preserându-le cu imaginĭ sensuale. Şi étă cum ne descrie d. Kalinderu varietăţile acelor perucĭ, din informaţiunile lăsate de scriitorĭ:

Pĕrul, ce împodobea capul, era lăsat când în voia vêntului pe un gât alb şi frumos ca fildeşul, când se întindea în sulufĭ pe un sîn de alabastru, séu se ridica drept în sus. Aşa ḑisele perucĭ ale Plotinei, soţia lui Trajan, formézä un turban în trei sulurĭ, ce se ridică în caturĭ, ce impodobeau de minune pe damele de statură nu tocmai înalta. Cele 14 medalii, adunate de ilustrul Adrien Valois, ne dau imaginea unei astfel de perucĭ, purtată de împĕrătesele romane. Coafura galericon de forma unui casc dă fisonomiei graţiă, făcêndu-o atrăgĕtóre, ér corymbion este destinată pentru spectacole, visite de etichetă, etc. Tóte aceste varietăţĭ de perucĭ se schimbau de femeile elegante de mai multe-orĭ în aceeaşĭ ḑi. De aceea acéstă esagerare a luxului a întêmpinat oposiţiă, dér zadarnică oposiţiă din partea filosofilor şi a pioşilor preoţĭ ai lui Christos, căcĭ étă ce ḑice Tertulian, care aruncă trăsnete împotriva perucilor: „purtaţĭ spoliile unui cap strĕin, póte ale unui şcelerat, care arde acum în flacările iadului.“

Suveranii încă purtau perucĭ şi citéză pe Oton, pe împĕrătesele Popea şi Iulia. Impĕratul Comod ni-se presintă pe cap cu un corymbion de tótă frumseţea, prin îngrijirea ce-i da acest elegant suveran, care nu putea îngădui nicĭ un coafor séu bărbier a-i face toaleta, bănuindu-i, că vor sĕ-l ucidă; prefera astfel a-şĭ rade singur pĕrul şi barba, fixându-şĭ pe cap peruca piramidală unsă şi parfumată. Atât de preţios era acest ornament al timpului, încât ce dar mai frumos putea face plăcere cu ocasiunea Anului Nou, décă nu o perucă! Apuleu, care preţuesce frumuseţea pĕrului femeesc, se esprimă, că décă tai pĕrul unei femei cât de frumósă, i-ai sĕrăcit faţa, şi ai lipsit'o de farmecul ei firesc.

In adevĕr, ḑice d-l Kalinderu, ce póte sĕ fiă mai încântător, ca un pĕr lucios şi de-o colóre frumósă, care la raḑele sclipitóre ale sórelui îţĭ ia vederea! Sĕ nu ne mirăm, dér, décă femeile lipsite de acéstă podóbă naturală, au căutat sĕ acopere acest gol!

Venind la confecţionarea perucilor, arată, că se fixau pe piele de ţap, şi că cu tótă îndemânarea celor ce se siliau a-le aşeḑa bine pe cap, vêntul capriţios câte-odată nu prea ţinea socotélă şi le sburătuia acéstă falsă podóbă, rĕmânênd cu capul ca genunchiul! Este picantă scena, ce ni-o povestesce Ovidiu, când întrând pe neaşteptate în casa unei cochete, pe care o creḑuse cu pĕr natural, o surprinde cu capul... curăţat, şi în tulburarea-i sufletéscă îşĭ aruncă îndată peruca pe cap, însĕ n'o nimerì decât pe dos! Nu poţĭ face asemenea urărĭ decât duşmanilor, adaugă Ovidiu, şi că n'ar fi păţit acéstă ruşine mare, décă ţinea socotélă, că femeia, care are puţin pĕr, sĕ-şĭ păḑéscă uşa! Numai acele cu pĕr mult pot primi visite, când se péptĕnă, spre a li-se vedé pletele pe umerĭ.

Faţă cu acest progres al usului perucilor, ele se vindeau fórte scump în bazarele porticului Minucius, asemenea celui dela Palais-Royal din Paris, séu ca acelea din piaţa San-Marco la Veneţia. Erau însĕ unele persóne, care neputênd plăti atât de mult, îşĭ ascundeau chelia, punênd sĕ se imiteze pĕrul cu un fel de alifie négră şi Marţial ne înfăţişézä pe Phebus de acéstă ingeniositate.

Era însĕ póte şi o causă bine-cuvêntată, ce esplică acéstă maniă de perucĭ şi anume, că Romanii nu puteau suferi cheliile. Cesar, întorcêndu-se la Roma, étă cum era

dat de vitejĭ şi „mai marĭ“ ca el. Burii l'au trimis pa cealaltă lume. El s'a dus în rĕsboiŭ, cum spune „Reichswehr“, plin de iluşii, avênd firma speranţă, că va face minunĭ şi se va reîntórce plin de goriă. Se vede însĕ, că s'a păcălit... Barna era de 32 de anĭ. Cu 10 anĭ înainte fusese locotenent în regimentul 32 de infanteriă, dér înfundându-se în datorii, luà lumea 'n cap, rĕtăcind prin strĕinătate mai mulţĭ anĭ până când în fine la Londra îşĭ aflà un post bun. Dér nicĭ aicĭ nu şĭ-a găsit stare. In 1895 s'a reîntors în Budapesta, unde căpĕtă o slujbă la oficiul de dare şi aicĭ a stat până în Noemvre a. tr. Atuncĭ isbucnind rĕsboiul, imediat a plecat şi el, ca sĕ-i pună la regulă pe Burĭ. Apoi las, că i-a şi pus!

Mâncătorii de ómenĭ din Congo. Agenţia „Reuter“ a primit scirĭ cu adevĕrat îngrozitóre despre un trib de canibalĭ, adecă mâncătorĭ de ómenĭ de pe lângă Kassat din Congo. După intormaţiile primite, Zappazapsii, un înfiorător trib de canibalĭ, carĭ au făcut o mulţime de mişelii şi se ocupă cu comerciul sclavilor, au năvălit în dilele din urmă asupra unor localităţĭ din apropierea staţiunei Ibanşĭ, au prefăcut casele în cenuşă şi au luat o parte din locuitorĭ ca sclavĭ. Misiunea din Luebo trimise un misionar spre a cerceta lucrurile. Acesta sosì la un lagĕr împrejmuit cu şanţurĭ, îndĕrĕtul cărora se adăposteau Zappazapsii. Aci aduserĕ canibalii pe căpeteniile şi persónele principale din localităţile jăfuite; numĕrul robilor împreună cu al femeilor lor se ridică la 500. Zappazapsii le cerurĕ un însemnat tribut de sclavĭ, ivoriu şi alte lucrurĭ. Deore-ce ómenii nu-l puturĕ plăti, furĕ ucişĭ. Numai fórte puţin scăparĕ. Misionarul vĕdù dela 40 până la 50 de cadavre. De pe trei cadavre carnea era tăiată. Alte cadavre erau ciopârţite. Misionarul mai vĕdù tăiate 81 mânĭ drepte, carĭ trebuiau sĕ fiă trimise funcţionarului de stat din Suluaburg, ca semn, că Zappazapsii sciu sĕ ducă la bun capĕt afacerile începute. Şése-decĭ de femei le serviau ca sclave. Misionarul mai vĕdù o flamură a Statului Congo atêrnată sus într'o prăjină.

In amintirea lui Ioan Petran.

Cluşiu, Febr. 1900.

Ioan Petran mi-a fost prieten bun, prieten sincer. De datorinţele prietinescĭ el s'a achitat tot-déuna precum sciu sĕ se achite numai inimele nobile şi caracterele marĭ. Desfĕtatu-m'am în calităţile lui eminente, iubitu-i-le-am şi lanţul dragostei nefăţărite legatu-mi-am inima de a lui inimă nobilă. Prietenia nóstră a fost vechiă, dér învechindu-se n'a slăbit, ci a devenit tot mai intimă, tot mai fragedă.

Simpatică mi-a fost bărbăţia lui, ce a manifestat'o în tóte luptele vieţii, dinaintea cărora n'a reterat nicĭ-odată, ci cu curagiŭ rar a dat pept cu tóte greutăţile, ce 'i-s'au ivit în calea vieţii.

Petran a fost copil sĕrac, din părinţĭ sĕracĭ, dér cinstiţĭ, carĭ nu l'au putut ajuta la şcólă. Incercarea de-a căpĕta un stipendiu dela Asociaţiune, orĭ dela Consistoriul din Blaşiu n'a succes, dér el totuşĭ nu şi-a pierdut voia de muncă şi prin propriele-i puterĭ a reeşit a se susţiné atât la gimnasiu, cât şi la universitatea din Pesta. Miseria pe el nu l'a putut desarma orĭ descuragia. Increderea în puterile-i proprii a rĕmas pururea verde în peptul lui de oţel.

Sub stindardul muncii cinstite s'a înrolat şi sub el a rĕmas şi în viéţa publică. A muncit cu bărbăţiă. Ce a simţit a vorbit şi a vorbit ce a simţit. Nicĭ în cuvinte, nicĭ în fapte el nu întrista pe nimenĭ, nicĭ a căutat sĕ-şĭ rĕsbune, orĭ sĕ ţină minte nedreptăţile şi ignorarea, ce póte 'i-s'au făcut. Deşi fără protecţiunĭ, fără legăturĭ sociale, el prin puterile-i intelectuale şi escelentele-i calităţĭ morale s'a ridicat pe pedestalul celor mai valoroşĭ bărbaţĭ, rĕmânênd pururea în virtute, luând parte — pe lângă conscienţiósa împlinire a datorinţelor sale oficióse — la tóte acţiunile de binefacere. Şi binefacerea, cel mai frumos decor al inimei omenescĭ, i-a încununat şi mormêntul lăsând prin testament nerĕsturnabil tot rodul ostenelelor sale naţiunei, în sumă de 80—100,000 fl., devenind prin acésta unul din cei mai glorioşĭ fii ai mamei nóstre comune. Si importanţa acestei marĭ binefacerĭ în ochii fiă-cărui om, ce scie sĕ gândéscă şi sĕ simtă, este cu atât mai mare, cu cât mai nepretenţios s'a arătat Mecenatele nostru atuncĭ, când a dispus, ca numai după astrucarea osămintelor sale sĕ ajungă la cunoscinţa publicului măréţa faptă, care este una din cele mai preţióse petrii în mosaicul virtuţilor sale.

A murit şi l'au plâns la mormênt toţĭ, carĭ l'au cunoscut; plânsu-l'au prietenii lui iubitorĭ şi manifestatu-şi-a sentimentele sale de pietate despărţĕmêntul cluşian al Asociaţiunei şi direcţiunea institutului de credit „Economul“, al căruia preşedinte, ba în multe rêndurĭ chiar şi salvator i-a fost el.

Drept recunoscinţă, comitetul despărţĕmêntului Cluşiu al Asociaţiunei într'una din şedinţele sale a hotărît, ca la şése sĕptĕmânĭ dela mórtea regretatului, adecă în 12 Faur a. c., sĕ celebreze parastas pentru sufletul lui, esprimându-şĭ tot-odată dorinţa, ca Românii cluşienĭ în tot anul sĕ-şĭ manifesteze recunoscinţa faţă de memoria gloriosului fiu al naţiunei Ioan Petran, făcênd comitetul câte un parastas întru odihna sufletului scumpului decedat.

Iniţiativa acésta servesce spre laudă comitetului, căcĭ a arătat, că scie sĕ preţuéscă memoria şi virtuţile binefăcĕtorilor şi că e pĕtruns de adevĕrul, că acele popóre, carĭ în faţa virtuţii stau nepăsătóre sunt şterse din cartea istoriei.

Dorim din inimă, ca hotărîrea acésta a comitetului sĕ fiă în viitor esecutată. Pentru acum însĕ mĕ vĕd cu durere silit a face constatarea, că spre marea mea uimire numĕrul publicului, care a asistat la parastas, a fost prea de tot mic. M'a surprins cu deosebire, că abia vre-o patru dintre tinerii noştri universitarĭ au fost de faţă. Causa acestei împrejurărĭ nu mi-o pot esplica altfel, decât că póte tinerimea n'a avut cunoscinţă de ceea ce se întêmplă, căcĭ a presupune, că absenţa tinerimei nóstre, precum şi a unei însemnate părţĭ din inteligenţă s'ar fi făcut din indiferentism, ar fi prea dureros.

Celebrarea părăstasului a fost demnă în ce privesce modul şi ţinuta, cu care cooperatorul Stefan Roşian a sĕvîrşit st. liturgiă; potrivit i-a fost şi cuvêntul rostit asupra mult regretatului decedat. Curs'au lacrĕmĭ din ochii vĕduvei rĕposatului, curs'au lacrĕmĭ din ochii prietinilor presenţĭ şi evlaviă sântă s'a manifestat pe feţele elevilor dela şcóla confesională gr. cat., pe carĭ i-a condus în s. biserică învĕţătorul Iacob Mureşianu.

Sfîrşesc cu cuvintele ultime ale preotului: Odihnesce în pace, tu suflet nobil, ér tu, iubita mea naţiune, strînge-ţĭ rêndurile şi fi recunoscĕtóre! Şi fac promisiune tot-odată, că voiŭ aduna datele biografice ale neuitatului meu prieten Ioan Petran.

Sincerul amic.

întêmpinat de camaradii sĕi de arme: „Etă chelul adulter, bărbaţĭ, ascundeţi-vĕ nevestele!“

Dér acest nume, era o poreclă, ce amintea ideia unei cóme marĭ (caesaries). Aşa, că învingĕtorului Galilor, spre a fi ferit de spiritul bajocoritor latin, i-se permise de Senat a purta o cunună de laurĭ. Domiţian pedepsea aspru pe cei ce rîdeau de ómenii chelĭ. Vedem prin urmare, că décă chelia la strămoşii noştri era ceva de rìs, nu mai puţin la noi adĭ dă loc la un surîs malıţios.

Constatăm, decĭ, că usul perucilor s'a perpetuat în tóte timpurile, cu tótă oposiţia autorilor satiricĭ, a părinţilor bisericei, carĭ au combătut cu vehemenţă esagerările luxului.

Năvălirilor barbare se datoresce şi dispariţiunea pentru multă vreme a perucilor, aşa că reapărând mai târdiu, se credeau ca ceva nou. Abia la finele vécului XVIII începe sĕ se simtă acea reacţiune fericită şi durabilă împotriva abusului acestor podóbe false. După-ce face elogiul virtuţei, nădăjduim, dice d-l Kalinderu, într'o eră de moravurĭ sănĕtóse şi mai firescĭ.

Serată literară în Feldru.

Feldru, Februarie 1900.

Infiinţânda reuniune de citit şi cant din comuna Feldru în 10 Faur a arangiat o petrecere cu joc, căreia i-a premers o serată literară, ce a decurs în modul următor:

La órele 7 séra, sala şcólei conf., destul de spaţiósă, se părea prea mică pentru publicul numĕros, care cu nerăbdare şi curiositate aştepta începutul seratei literare.

Preşedintele reuniunei, d-nul Petru *Neamţu*, prin o vorbire acomodată, plină de cuvinte însufleţitóre, arătând scopul nobil ce-l va urmări înfiinţânda reuniune întru luminarea şi deşteptarea poporului din comună, a deschis serata. Corul a cântat cântarea poporală „Sus opincă“. D-l *** a declamat poesia „Căpitanul Romano“, de V. Alexandri, ce a fost eminent declamată şi urmată de vii aplause. Corul a cântat „Toastul lui Sfóră“. Nu mai puţin bine a fost declamată poesia de G. Coşbuc „Recrutul“ prin d-l C. Varvari. Viu aplaudată şi repetată a fost doina din Maramureş „Dorul“, prin d-l P. Neamţu, care îmbrăcat ca cioban, cu un cojoc lânos, cu căciula pe ureche, sprijinit în bastonul de cioban, ne-a delectat cu melodiosul sĕu ton, de par' că l'am fi tot ascultat. „Rugămintea din urmă“, de G. Coşbuc, încă a fost declamată cu bun succes prin d-l Octavian Doci.

A urmat „Şoldan vitézul“, monolog de V. Alexandri, predat de d-l C. Varvari, îmbrăcat ca soldat, cu puşca la umĕr, şi-a jucat fórte bine rolul şi a fost viu aplaudat. Mult haz ni-a causat d-l *** prin declamarea poesiei „Ţiganul cloşcă“ de Th. Speranţă, ce asemenea a succes peste aşteptare. Corul a cântat „Cânepa“, ce asemenea a fost aplaudată şi repetată.

Serata literară s'a încheiat cu vorbirea secretarului reuniunei, d-nul Octavian *Doci*, care prin cuvinte înălţătóre a esprimat călduróse mulţămite publicului, promiţênd, că reuniunea va mai arangia astfel de petrecerĭ.

In genere serata literară, luându-se în considerare, că a fost primul început, a succes peste aşteptare de bine.

După serată a urmat o cină comună, în decursul căreia ne-a delectat musica cu alese piese naţionale românescĭ.

Sĕ fi vĕdut la joc; tinerii înainte, bĕtrânii urmându-i, poporul în mijlocul inteligenţei, inteligenţa în mijlocul poporului, era ceva înălţător.

Intre óspeţĭ am avut onóre a saluta în mijlocul nostru pe gentila d-ră Valeria V. Coşbuc, fiica d-lui preot din Leşiu şi nepóta cunoscutului nostru poet G. Coşbuc.

Poporul nu afla cuvinte destule spre a mulţumi inteligenţei, care i-a procurat o séră aşa plăcută şi cu lacrimĭ în ochĭ de bucuriă mulţămia şi îi audiai esprimându-se: „Aşa ceva nu am mai vĕdut. — Dumnedeu sĕ-i ţină!“

Feldrihanul.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Cu ocasiunea petrecerei de dans arangiată de damele române din Lipova în favorul copiilor sĕracĭ dela şcólele rom. din loc, ţinută la 9 (21) Ian. a. c., au binevoit a contribui cu oferte şi suprasolvirĭ următoriĭ P. T. d-nĭ şi d-ne:

D-nii Alexandru şi Eugen Mocsonyi, Gyŏrgŏy dep. dietal *câte 20 cor.*; D-na Lucreţia Aciu (Murĕş-Ilia) *16 cor.* Il. Sa d-l Desseffy Sandor epp. rom. cat., Pavel Rotariu adv., Dr. Marta adv., *câte 10 cor.*, Zeno Mocsonyi, Dr. Traian Puticĭ prot, Barlay Sándor, *câte 6 cor.*, Avram Păcurariu protopop (Ilia) 5 cor.

Voicu Hamsea protop. Vanay Gustav not. public, Ioan Maximilian paroch (Stupinĭ), Nicolae Bejan, Ioan Oncescu (Rahău) Klepp, Zar. Mircu, N. N. (Arad), Vasile Beleş prot. (Radna) Lui Cineşiu (Haţeg), Lazar Tritean, Ioan Cimponer, Hepp Micloş, Dr. Ille, *câte 4 cor.* Emil Ianicek, N. N. *câte 3 cor.*, — Dr. Halie, At. Todan, Iosif Vuculescu, Schvarz, Ioan Nenelcu, Ghiţă Bômbăn (Arad), Isa Vuia, Cosma, Ios. Serb. Scheffer, Dr. Popescu, Ioan Maximilian jun. Victor Florescu, Rubinovicĭ, Ales. Maniu, Ioan Becicherenu, Aurel Micu, Tomescu, Anastasia Puticĭ, N. N. *câte 2 cor.* — Petru Ionaş (Timişóra,) Traian Popoviciŭ, Nagy Endre, *câte 1 cor.*

La cassă au întrat 294 cor. Oferte 153 cor. Peste tot s'a încasat 447 cor. Subtragêndu-se spesele de 193 cor. 72 fil., rĕmâne *venit curat 253 cor. 28 fil.*

Ne ţinem de datorinţă prea plăcută a esprima şi pe acéstă cale tuturor acestor binefăcĕtorĭ mulţămita cea mai căldurósă.

Tot odată rugăm şi pe aceĭ P. T. d-nĭ, carĭ au luat rolul de aranjerĭ la acéstă petrecere, sĕ priméscă mulţămită cordială pentru sucursul dat.

Lipova, 24 Februarie 1900.

Pentru comitetul arangiator:

Elena V. Hamsea.

ULTIME SCIRI.

Londra, 28 Februarie. Pe teatrul luptei dela Colenso a fost Duminecă armistiţiu; atât Burii cât şi Englesii şi-au adunat morţii de pe câmpul de luptă.

Erĭ Burii au voit sĕ încunjure aripa dréptă a lui Buller. Decurge o luptă sângerósă.

Londra, 28 Februarie. Impĕratul Wilhelm şi regele Umberto au trimes reginei Victoria călduróse telegrame de felicitare. — Diarele continuă a apreţia succesul dela Paardeberg. „Standard“ dice, că ofiţerii şi soldaţii englesĭ vor trebui sĕ aducă încă de aicĭ înainte marĭ jertfe. „Morning Post“ spune, că pacea nu se póte face decât după-ce se vor şterge mai întâiŭ de pe hartă cele două republice bure. „Times“ esclamă: „Putem fi pregătiţĭ la continuarea rĕsboiului“.

Londra, 28 Februarie. Cronje a fost escortat la Capstadt; femeile şi copii celor prinşĭ au fost liberaţĭ. — *Buller* anunţă, că lord *Dundonald* a întrat cu cavaleriă în Ladysmith. — *6000 de Burĭ* cu 8 tunurĭ au spart cercul de împresurare la Paardeberg, şi *s'au alăturat la divizia lui Botha.*

Paris, 28 Februarie. Erĭ a fost o manifestaţiă pe bulevarde pentru Burĭ.

„ALBINA“ institut de credit şi de economii

Filiala Braşov.

Conspectul operaţiunilor în luna lui Febr. 1900.

Intrate:

Numĕrar cu 1 Febr. 1900	cor.	26,864.07
Depunerĭ spre fructificare	„	267,050.21
Cambii rĕscumpărate	„	243,822.44
Conturĭ curente	„	34,709.30
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	„	22,058.60
Monetă	„	1,666.50
Comisiunĭ, cupóne şi efecte	„	2,140.—
Băncĭ	„	29,033.—
Interese şi provisiunĭ	„	19,222.99
Diverse	„	5,262.09
	cor.	651,829.20

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare	cor.	214,449.07
Cambii escomptate	„	267,611.—
Conto curent	„	47,408 95
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	„	22,322.—
Monetă	„	3,075.50
Comisiunĭ, cupóne şi efecte	„	11,944.26
Interese şi provisiunĭ	„	2,190.34
Spese şi salare	„	3,343 23
Băncĭ	„	39,264.93
Diverse	„	20,570.39
Numĕrar cu 28 Febr. 1899	„	19,649.53
	cor.	651,829.20

N. P. Petrescu m. p. dirigent. **C. Aisĕr** m. p. cassar.

Iosif Oncioiŭ m. p. comptabil.

CĂLINDARUL PLUGARULUI pe anul visect 1900.

se află de vêndare la

Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competinţele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţéra unguréscă şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şĭ ferĕscă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiu, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	98.40
Renta de coróne ung. 4%.	93.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	101.80
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.30
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.30
Renta de hârtie austr.	99.30
Renta de aur austr.	98.80
Losurĭ din 1860.	137.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	126.50
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	187.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	236.30
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.30
London vista	242.45
Paris vista	96.30
Rente de corone austr. 4%	99.20
Note italiene.	89.85

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Februarie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.70	Vênd.	18.75
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.08	Vênd.	19.14
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	118.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

„LIPOVANA“ institut de credit şi economii în LIPOVA.

CONVOCARE

Domnii acţionarĭ, ai institutului de credit şi economii **„LIPOVANA“** societate pe acţii, se învită la a

VI-a Adunare generală ordinară

care se va ţiné în 8 **Martie** a. c. la **10** óre a. m. în localul institutului, opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul direcţiunei pe al şéselea an de gestiune.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Darea absolutoriului direcţiunii şi comitetului de supraveghere (§ 26 din statute)
4. Deciderea asupra întrebuinţării profitului curat şi fixarea dividendelor pro 1899 (§§ 26 şi 46 din statute).
5. Pertractarea eventualelor propunerĭ (§ 26 lit. g. din statute.
6. Alegerea a doi membri în direcţiune şi a unui membru în comitetul de supraveghere.

Domnii acţionarĭ carĭ voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu § 16 din statute se aviséză a depune la cassa institutului acţiile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 1 Februarie 1900.

Ales. Mocsonyi m. p.
preşedinte.

RAPORTUL comitetuluĭ de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Avem onóre a raporta, că am urmat cu atenţiune afacerile institutului din decursul anului de gestiune 1899, şi am aflat exemplară punctualitate şi ordine la institut, atât cu ocasiunea revisiunilor prescrise de statute, cât şi a celor extra-ordinare. Tot astfel revĕḑênd din posiţie în posiţie compunerea bilanţului şi contului profit şi perderĭ de pe anul 1899 le-am aflat în deplină consonanţă cu cărţile principale şi auxiliare ale institutului şi conform legii comerciale.

Vĕ raportăm, în fine, că primim propunerea direcţiunii relaţiunii relativă la distribuirea venitului curat de pe anul 1899 — conform bilanţului de fl. 9707.93 — şi rugăm onorata adunare generală sĕ binevoiască a da absolutoriul pe anul de gestiune 1899 atât direcţiunii, cât şi comitetului de supraveghere.

Lipova, 1 Februarie 1900.

Prof. Teodor Ceontea m. p.
preşedinte.
Teodor Cosma m. p. *Stefan Bordoşiu* m. p.
Terenţiu Petroviciu m. p.

ACTIV. Contul Bilanţului PASIV.

Activ	florinĭ	cr	Pasiv	florinĭ	cr.
Cassa în numĕrar	4647	38	Capital pe acţii	50000	—
Escompt	292360	67	Fond de reservă	12896	43
Credite personale	19826	80	Fond de pensiunĭ	734	—
Credite cambiale cu acoperire hipot.	15961	—	Depunerĭ spre fructificare	195633	92
Imprumuturi hipotecare	12199	50	Reescompt	77405	80
Lombard	3930	—	pro anul 1897 fl. 40.—		
Efecte publice	1479	—	Dividende neridicate „ 1898 „ 80.—	120	—
Realitățĭ	576	12	Conturĭ curente	2800	—
Mobiliar fl. 420.—	370	—	Diverse conturĭ creditóre	433	15
amortisare „ 50.—			Interese transitóre	3418	86
Diverse conturĭ debitóre	1799	62	Profit curat.	9707	93
	353150	09		353150	09

EŞITE. PROFIT ŞI PERDERĬ INTRATE.

Eşite		florinĭ	cr.
Interese:			
de depunerĭ spre fructificare	11071.10		
de reescompt	5351.42		
de cont curent	130.90	16553	42
Spese:			
salarii	3091.68		
chirie, imprimate, registre, diverse	1288 87		
marce de presenţă.	459.—	4839	55
Contribuţiune:			
directă	2819.94		
10% dare după interesele la depunerĭ	1107.11	3927	05
Amortisare:			
din cambii	100.—		
„ spese advocaţiale	100.—		
„ mobiliar	50.—	250	—
Profit curat		9707	93
		35277	95

Intrate		florinĭ	cr.
Interese:			
de escompt	28605.69		
„ credite personale	2408 71		
„ „ camb. cu acop. hip.	1625.12		
„ împrumuturĭ hipotecare	1362.43		
„ lombard	497.20		
„ efecte	59.22	34558	37
Provisiunĭ		719	58
		35277	95

LIPOVA, 31 Decembre 1899.

Voicu Hamsea, director esecutiv.

Sever Bocu m. p., prim-comptabil.

Direcţiunea:

I. Cimponeriu m. p., *Dr. G. Popescu* m. p, *I. Dehelean* m. p., *P. Papp*, m. p., *A. Ciugudean* m. p., *D. Popoviciu* m. p.

Confrontându-se cu cărţile principale şi ausiliare le-am aflat esacte.

LIPOVA, 1 Februarie 1900.

Comitetul de supraveghiere:

Teodor Ceontea m. p., preşedinte. *Teodor Cosma* m. p, *Stefan Bordoşiu* m. p., *Terenţiu Petroviciu* m. p.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoiri şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţi sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.